

פרוטוקול מס' 249

מישיבת ועדה הפנים ואיכות הסביבה
ביום ג', ז' בטבת תשל"ז - 28.12.76 שעה 14.00

נ כ ח ר :

- י. ארידור - יו"ר
- נ. אליעד
- ח. אבו-רביעה
- י. בארי
- א. גיבלבר
- א. הדליץ
- מ. הכהן
- א. ורדיגר
- ב. מואב
- ע. נוף
- ב. צ. קשת
- ד. קורן
- י. תמיר

חברי הוועדה:

מוזמנים:

שר המשטרה ש. הלל
המפכ"ל ד/ניצב ש. רוזוליו
ניצב ח. חבורי
מ. פוגלמן - סנכ"ל מ. המשטרה

מזכיר הוועדה:

י. ברזני

ר ש מ ה :

א. ארלר

סדר-היום:

קבלת פנים למפכ"ל הנכנס
ופרידה מהמפכ"ל היוצא.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ארידור:

ישיבת הוועדה תוקדש היום לפרידה מהמפכ"ל היוצא רב-ניצב שאול רוזוליו, וברכות למפכ"ל הנכנס, ניצב חיים תבורי. נפתח בדברים של היו"ר ועדת המשנה לענייני משטרה.

ב.צ. קשת:
הרבה ביקורת והרבה תלונות וטרונות היו, מזמן שנכנס לתפקידו ר/ניצב רוזוליו ועד היום, נגד משטרת ישראל ונגד כל מיני תופעות שהיו ושיש בהן. אנסה לסכם את הסך-הכל של תקופת כהונתו של ר/ניצב רוזוליו.

לדעתי הוכנסו בתקופתו במשטרה שינויים ושיפורים רבי-ערך. הוא הצליח בשנות כהונתו - אם כי בעזרת גורמים מסייעים - להעלות בהרבה את תדמיתה של המשטרה בעיני הציבור, תדמית שסבלה במשך שנים רבות מחולי הסטורי, כשחלקנו לא יכול היה להשתחרר מדמותה של משטרת השלטון הזר, וחלקנו לא יכול היה להשתחרר מתדמית של משטרות הגויים בארצות שמהם הגענו. במידה מסויימת הדבר עדיין קיים, אבל השינוי שחל הוא גדול ורב-ערך, ולדעתי יסודי. ולכן תרם לא במעט המפכ"ל היוצא.

בנקודה כלשהי הוא גם העלה את רמתה הרוחנית והתרבותית של המשטרה. ואינני מדבר כרגע על תכונותיו האישיות. לשמוע הרצאה של ר/ניצב רוזוליו היה בשבילי תענוג ממש. ושמעתי הרצאות שלו על נושאים שונים, כולם במסגרת תפקידו. צר לי רק על שבעתיד הקרוב הוא ימשיך להרצות דווקא בשדות זרים ולא באחת האוניברסיטאות שלנו בארץ. פיון שנדמה לי שהוא אחד האנשים שיכולים לתת הרבה לסטודנטים המתמחים בקרימינולוגיה.

אני שמח לציין שבמשך השנים שעבדנו יחד - ולא דווקא בתפקידי כיו"ר ועדת המשנה לענייני המשטרה אלא גם כחבר ועדת הפנים - ועדת הפנים הייתה אחד הגורמים שעזרו למפכ"ל ולמשטרה, ולפעמים אף הקדימו אותם במלחמה למען אפשרויות מסויימות של פעולה ופעילות. עם כל הביקורת שהיתה לנו - הייתה לנו הבנה מלאה לתפקיד שממלאה וצריכה למלא המשטרה בארץ הזאת. לדעתי הייתה הבנה מלאה בין צמרת המשטרה, שר המשטרה, צמרת משרד המשטרה וועדת הפנים, בהכרה שהמשטרה היא חיל בטחוני, דבר שקודם לכן לא היה מובן כלל.

אני רוצה לאחל לך, ר/ניצב רוזוליו, פעילות בשטחים שבהם בחרת. אני מאחל לך לחזור בקרוב ארצה, ואולי תהיה אחד מאלה שחוזרים ארצה ואינם קופצים לחיים הפוליטיים; זה לא נורא. אני סבור שמר רוזוליו צריך להתמסר לחינוך סטודנטים באוניברסיטאות בשטח הקרימינולוגיה, שטח שאני רואה אותו מן החשובים ביותר.

כמה מלים לניצב תבורי (שנקרוב מאד יהיה רב-ניצב): אתה מקבל שני אתגרים: אתגר של מפקח כללי של משטרת ישראל, שהוא אתגר רציני וחשוב ומחייב להתמודד עם גורמים רבים, ביניהם גם ועדת הפנים של הכנסת, והאתגר השני - לבוא אחרי ר/ניצב רוזוליו, וזה לא פשוט. הרבה יותר פשוט להיכנס לתפקיד ולשהו לאחר אדם שלא בלט בתפקידו; אני מאחל לך, למען כולנו, הצלחה מירבית בתפקידך. אני מאחל לשר המשטרה שלא יתחרט על הבחירה, ואני מאחל עבודה משותפת והבנה מלאה בינך לבין ועדת הפנים, כולל ועדת המשנה לענייני המשטרה ובתי-הסוהר. תודה רבה.

א. גיבלבר:
התרשמתי עמוקות מהופעותיו של ר/ניצב רוזוליו בישיבות הוועדה, כשהעניינים לא תמיד היו קלים וכשצריך היה להסביר דברים. הוא ידע להסביר ולהציג דברים באורם הנכון, והצליח לאחד את הוועדה מסביב לנקודת הראות שלו

א. גיבלבר:

בהצגת הדברים. חברי הוועדה רחשו לו תמיד יחס של אמון ואהדה.

בתקופתו הוטל על המשטרה תפקידים קשים ביותר. שלא באשמת המשטרה גדל בתקופה זו גל הפשע במדינה, וצריך היה - כשם שעדיין צריך - להתמודד אתו באמצעים מתוחכמים, בהתאם למידת החריפות של הבעיה. המשטרה גם קיבלה על עצמה תפקידים נוספים, שמהם השתחרר צהל, בהיותם קשורים באוכלוסייה האזרחית, והצליחה לארגן את הפורמציה של המשמר האזרחי, להשתלט עליה ולהכניסה למסגרת המשטרה, ובפיקודו של המפקל רוזוליו נעשה הדבר בצורה ראויה להוקרה ולהערכה.

כבודו של אדם רצונו, ואני מאחל לו הצלחה במשימות החדשות שקיבל על עצמו, ואני מקווה שעוד נכוננו לו תפקידים ומשימות בארץ הזאת גם בעתיד.

אינני מכיר את ניצב תבורי. אבל מותר לי לקוות שהבחירה הייתה טובה, שהוא יצדיק את הבחירה ואת האמון שאני נותן בו מראש. אני מאחל לו הצלחה במילוי תפקידו. הוא ראוי לכך, והוא זקוק לכך. תודה.

א. ורדיגר:

הרשו לי לפתוח בדבר תודה: פרשת שופטים מתחילה במלים "שופטים ושוטרים תשים לך בכל שעריך". יש הסבר לסמיכות זו שבין שופטים ושוטרים, שהיא מסמלת משהו מיוחד בעם היהודי: כשם שהשופט שופט בצדק, כך גם השוטר צריך להתייחס לנאשם בצדק. בזה מסבירים גם את הפסוק "צדק צדק תרדוף". למה פעמיים "צדק"? כי את הצדק צריך גם לרדוף בצדק. אם אתה רודף את הצדק ביושר - זה מסמל את הצדק האמיתי, הטהור.

כל השנים, בדיונים על המשטרה בכנסת, אני מדגיש את השוני בין השוטר הישראלי ובין המשטרות בעולם. והשוני הוא בסמיכות הזאת שבין שופטים ושוטרים, וברדיפה הזאת אחר הצדק.

לא אוסיף הרבה אם אומר שתקופת רוזוליו במשטרת ישראל תיזכר כתקופה מיוחדת במינה, מבחינת אחדות. בראש וראשונה - בהקמת קרנו של השוטר והטבת תנאיו החמריים, וכן העלאת ערכו ומעמדו בעיני הציבור. השוטר בישראל קיבל בעיקר בתקופה זו תדמית אחרת. אנחנו יודעים שהציבור מתנגש תמיד במשטרה, תמיד יש לו בעיות אתה. ומבחינה זו חל בתקופה הזאת שיפור רב, אם כי מובן שגם חלקו של שר המשטרה הממונה על המפקל רב לו בשטח זה. אנחנו נפגשים עכשיו בשוטר אחר, גם מבחינה אינטלקטואלית וגם מבחינת ההתנהגות. גם האוירה שמצאנו תמיד בכל פגישותינו עם ר/ניצב רוזוליו, אם בוועדה או בספורים או בפגישות אישיות אתו - ראויה לציון.

ר/ניצב רוזוליו עשה לדעתי צעד נכון בכך שקבע לו תאריך מסדיים לפרישה, ועכשיו הוא רוצה לתרום מידעיותו ומנטיונו הרב גם בשטחים אחרים. אני מקווה ששהותו בארה"ב תהיה באמת זמנית בלבד. אני מאחל לו הצלחה בדרכו החדשה, וכולנו נלווה אותו בנרכה.

ולניצב תבורי: קראתי בעתון שהתחלת במשטרה כשוטר פשוט, וזה דבר גדול ומיוחד במינו, שחייבים תמיד להדגישו. מי שיכול היה להגיע מדרגה של שוטר פשוט, טוראי, לדרגה הגבוהה ביותר בהיררכיה המשטרית - זה דבר לא רק טוב וחשוב כשלעצמו, אלא הוא גם מחנך את המשטרה וגם את הציבור בכלל. זאת הדרך החינוכית והמסורתית היפה ביותר להוכיח שאדם יכול, ע"י עבודה עצמית, ע"י חינוך עצמי ובכוח עצמי, להחצלות לדרגה העליונה. אני מקווה שבחירתו זו של שר המשטרה הייתה טובה ונכונה, ואני מאחל לך, ניצב תבורי, הצלחה בתפקידך, שלא יהיה קל, כידוע לך. ומצד חברי ועדת הפנים, המכירים את הנושא, בוודאי תמצא עזרה וסעד בעבודתך.

ג. אליער:

אני זוכר את התרשמותי באחת השיחות עם ר/ניצב רוזוליו, כשאמרתי: אשריך ישראל; אם זהו מפקד המשטרה - אנחנו יכולים לשבת בשקט. הוא עורר בנו הרגשה של שקט ובטחון, שלא הרבה משטרות יכולות לעורר באזרח. כולנו התקוממנו נגד המצב בו הייתה שרויה המשטרה באותה עת, הן מבחינת כוח אדם, הן מבחינת מצבו של השוטר והן מבחינת האמצעים שעמדו לרשות המשטרה. רק ביום ששי האחרון, כשהיו'ר שלנו הציע שלא להסכים לחוק מסויים הדורש לקבל את אישורו של שר האוצר נוסף לשר הנוגע בדבר, ובשלב מסויים היה היו'ר מוכן לסגת מדרישתו - אמרתי אני לו: אל תיסוג; אינני מסכים ששר האוצר הוא שיקבע כמה שוטרים צריכים להיות על גג בנין המשטרה. לצערי, עד לזמן האחרון זה היה המצב, שהמשטרה לא קיבלה מה שמגיע לה. ואני מקווה שר/ניצב רוזוליו הרגיש את העירנות שלנו בנושאי המשטרה; לפעמים הלכה הוועדה אף לפניו בלחצים ובביקורת. גם שר המשטרה הרגיש לא פעם את הדבר, והיה לו לא פעם מאבק בתוך הממשלה. כי לדעתי היה זה הכרחי להעלות את רמתה של המשטרה לרמה הנאותה. ואם היום המשטרה נמצאת על רמה גבוהה כל-כך מבחינה מוסרית - בוודאי מתחייב מכך שרמת הארגון והאמצעים לא צריכה תיפול ממנה. פעם שמענו שאנשי העולם התחתון יכולים היום לנסוע במכוניות גדולות וחזקות ומהירות יותר מאלו שיש לשוטרים. זהו מצב אבסורדי שצריך להילחם בו. ועל כך יבוא על הברכה ר/ניצב רוזוליו, שתבופקת קיבלו הדברים הללו תפנית, אם כי אני כבר אומר לניצב חברי שהמלאכה טרם הושלמה. אני מאמין שגם הוועדה הזאת יודעת שתצטרך להמשיך ולפעול במלוא המרץ וההחלטיות כדי לכונן ולקיים חיל משטרה שיהיה מצוייד בכל, שתהיה לו הרמה הנאותה, וששמעו ילך לפניו עד שלא יצטרך כלל להשתמש בכל האמצעים שברשותו.

את ניצב תבורי הכרתי עוד ממסרת הנגב. אדם שהצליח כפי שהוא הצליח בבאו-שבע, לפי מה ששמעתי - אני משוכנע שבחירתו הייתה טובה, אדוני שר המשטרה. אני מאחל לך, ניצבתבורי, הצלחה בתפקידך, שאיננו קל. אנחנו הגשנו ונמשיך להגיש לך את מלוא העזרה, בהכרה מלאה שהתפקיד הוא קשה מאד. כשאני קורא בעתון על צמרת העולם התחתון המצטיירת בעתוננים החזקה יותר מהמשטרה - אני משוכנע שניצב תבורי יצליח להכתיב להם את המהלכים, ולא הם לו.

אני מזמין את כולנו להרים כוסית לחיי המפכ"ל היוצא ולחיי המפכ"ל הנכנס.
(חברי הוועדה מרימים כוס "לחיים").

ג. סואב:

אינני יודע איזה חלק מעובדות קידומה של המשטרה בשנים האחרונות יש לזקוף לרשותו, ומהי התרומה של שר המשטרה עצמו. אני מניח שאם התוצאה של עבודת הצוות הזה כולו היא עליה ברמתה של המשטרה, בכושר פעולתה ובמודעות הציבור לעבודת המשטרה - המפכ"ל היוצא ר/ניצב רוזוליו בוודאי תרם לכך תרומה נכבדה.

אני רוצה להוסיף מלה אחת, לא כל-כך של שמחה, ולהזכיר שמבחינה אחת המסיבה הזאת איננה כל-כך מוצדקת: נראה לי שחילופי המפכ"לם תכופים מדי. אינני בטוח שזה לטובת המשטרה, ובוודאי לא לטובת הציבור. אני מאחל למפכ"ל הבא, ניצב תבורי, שיצליח בתפקידו החדש, ואני מקווה שהמסיבה הבאה בנסיבות אלו תהיה בעוד הרבה שנים. ולרגב-ניצב רוזוליו אני מאחל הצלחה בכל אשר ילך. תודה.

ג. סורן:

אחרי ששתינו קצת כדי להקל על צער הפרידה אני רוצה להיזכר בגירסתא דינקותא. אני נולדתי בירושלים, ואני זוכר בדיחה שהיחה מהלכת אז בשוק: היו שלוש חנויות סמוכות, של גלנטריה, אחת של יהודי, אחת של ערבי, ואחת של ארמני. רצה למכור בסוף העונה את סחורתו בזול, ותלה על חנותו

ד. קורן:

שלט: "40% הנחה". כתב הארמני על חנותו הוא: "60% הנחה". ואילו היהודי כתב על חנותו: "הכניסה מכאן". בכך אני רוצה לומר שאת כל מה שאמרו קודמי אני מאמץ לי.

אני יודע שהציבור הינו כפוי-חודה כלפי עבודת המשטרה. אני כאיש ציבור יודע שאנחנו מאכילים את המשטרה הרבה חציץ, והם מתגברים על זה. אני עוד זוכר את כניסתו הדחופה של ר/ניצב רוזוליו לתפקידו, אחרי מותו הפתאומי של אהרונצ'יק סלע. הוא השתלט על העניינים יפה, ובזמנו חלו במשטרה תמורות ושינויים רבים: יותר ניידות, יותר בעלי מקצוע, וכו'. ואני רוצה שתדעו שיש אנשים הרואים את אשר אתם עושים, אנשי המשטרה. כי האפרוריות של העבודה וצניעותה יכולים לפעמים לזכא מישהו שלכאורה איננו רואה את פירות עבודתו. אבל אנחנו, ועדת הפנים, יודעים שנעשה הרבה. ואני חושב שאביע דעת רבים אם אומר לר/ניצב רוזוליו: תודה רבה על שירותך היפה, ההחלטי, המסור ומתוך דבקות במטרה. את כל זה הרגשנו, אם כי לא תמיד הבענו זאת, ולעתים קרובות באנו בטענות והיינו פחות סימפטיים מכפי שיכולנו להיות. ואם על אף כל זה עשיתם את מלאכתכם - הרי שאתם ראויים לתודה, ובראש כולם ר/ניצב רוזוליו.

לניצב תבורי אני יכול לומר רק דבר אחד: יש לך כאן קרדיט. אני בטוח שלא תבזז אותו ואני בטוח שתגדיל את האשראי ואת ההערכה, תוך כדי עבודתך. ואני מאחל לך שאמנם כן יהי רצון.

י. חמיר:

אני רוצה לחרוג מן הדברים שנאמרו כאן, ולהתייחס לתקופה כשהיינו שותפים בעיצובה של מדיניות המשטרה כלפי המתרחש במדינת ישראל בעשור האחרון, לתרומתם של הגורמים השונים, ולשאלה מה אנו מצפים מהם בעתיד. הכוונה במיוחד למפקל החוש.

אני מונהשתי תקופות במאבקה של המשטרה להשליט חוק וסדר במדינת ישראל, בזמן שאני מכיר אותה מעבודתי בכנסת: תקופתו של האדם שקדם למר רוזוליו, ר/ניצב קופל, שהייתה תקופת המסך מסורתית, תקופה של מתירנות, סובלנות מירבית, ליברליות מופגנת, בעזרת כמה אנשי משטרה ותיקים כמו דוד עופר ממשרת ת"א, שהייתה להם אמונה מלאה שאנחנו עדיין חיים כחברה הישראלית שאותה ניסינו לצייר בדמיוננו כחברה תקינה. ולא כך הדבר. וצדק ח'כ קשת כשאמר שהוועדה הזאת הייתה מראשית עבודתה, מתקופת היו"ר הקודם סורקיס, מוואגת מן הגילויים והניצנים הראשונים של הפשע הגובר והולך במדינה. לחצנו אז קשה על שר המשטרה ועל קודמו של מר רוזוליו לשנות את קווי המדיניות, מתוך ראיית ההתפתחות האפשרית. בעניין זה הקדימה ועדת הפנים את המשטרה, והלוואי והיו שומעים לנו יותר. ובעידן ר/ניצב רוזוליו במשטרה אני רואה מעבר מן התקופה של השלמה עם המציאות המדה ואי-היכולת לגבור עליה, אל תקופה שבה אנו רואים את ניצני כפיית החוק במדינה. וזה יותר מכל דבר אחר ייאמר לזכותך. אם אפשר היה אתמול לקבל פסק-דין מאסר נגד פרץ - הרי לפני שניים-שלוש זה היה דבר בלתי אפשרי. ופסה"ד הזה הוא חלק מפעולתה של המשטרה (אני יודע שגם למר שמגר היושב היום בניהמ"ש העליון יש חלק בזה). אם אנחנו מכירים אפוא בעובדה שאנו רואים את ניצני עקירת השחיתות ממסודות הציבור - זה חל בעידן שלך, ר/ניצב רוזוליו. ועל כך ברכת העמוקה לך, לאנשי המשטרה ולשר המשטרה, שעברתם בהדרגה ממצב של סבילות בלתי-נסבלת למצב של התמודדות עם השחיתות במדינת ישראל.

מה שלא נעשה - וכאן אני מפנה את דברי לניצב תבורי - עדיין אנו במצב שאין אוכפים את חוקי המדינה שהכנסת מחוקקת, עכ"פ לא במידה שהיינו רוצים לראות. בשטח הבניה הבלתי חוקית יש הפקדות והשתוללות, והמשטרה עדיין איננה תורמת את תרומתה. הוא הדין בחוקי איכות החיים וזיהום האוויר. רק אתמול שמענו איך המשטרה אדישה לעניין זה, כשמימדי זיהום האוויר הגיעו לכך שאנשים מתעלפים ברחובות. יש גם תופעות של השתלטות על רכוש המדינה. שמענו מהממונה על מחוז הנגב שהבדואים עושים במדינת ישראל כבחוד שלהם, כובשים שטחים, בונים בניינים, עולים על קרקעות - ולא רק הבדואים.

י. תמיר:

אני רוצה תומר שאם תקופת רוזוליו
מסמלת מפנה ימהלכיה של המשטרה - אני רוצה לקוות שכניסתו לתפקיד של
ניצב תבורי תביא פתרון גם לבעיה זו של אכיפת החוק במדינה.

בר/ניצב רוזוליו מצאתי אדם בעל סמכות.
יש בו כשרון מיוחד להטיל את מרותו והשפעתו בורכי נועם ובצורה תרבותית
ומשכנעת, גם במגע אנושי אישי וגם בהופעותיו ברדיו ובטלביזיה. הוא גם
בעל עצבי ברזל, לשאת את כל המעמסה הזאת כפי שנשא במשך השנים. יש לו
כשרון רב לעבוד עם אנשים, ויכולת רבה לשכנע - מעלות נדירות מאד, נוסף
למה שכבר אמרו קודמי.

אני כאן היחיד שיכול לומר על ניצב
תבורי ש"שנינו מאותו הכפר" - מפתח-תקווה. אני עוד זוכר אותו כשהיינו
שנינו מתרוצצים בסמטאותיה הבלתי-סלולות של המושבה; הייתי נתקל בו
עוד כשחזרתי אחרי רעייתי. הכרתי את משפחתו, במיוחד את אחיו ואביו
שהיה אחד הראשונים במדינת ישראל שבנו את הכנאות. מי שלא הכיר את
מפקד הכנאות של פ"ת - לא הכיר דמות מיוחדת במינה. ואני יכול לומר
במלוא ההכרה והידע שניצב תבורי הוא איש רציני, סתמי, חרוץ, יסודי
ועקבי, ואלה עמדו לו להגיע לאן שהגיע. אם תמשיך בדרך זו - אני מקווה
שתעמוד במבחנים שהזכרתי, של אכיפת החוק והסדר וביעור הפשע במדינה,
ואני מאחל לך הצלחה.

א. הרליץ:

קשה לומר עוד משהו מקורי. אבל בהמשך
לדבריו של ח"כ תמיר: אני אינני
מאמינה במושג השגור בפנינו "דור ההמשך". כל דור צריך לעשות משהו
ככוח עצמו, שיהיה הדבר שלו, שבשלו יזכרו אותו.

ההערה של ח"כ תמיר על "מלבס" מביאה
אותי להערה אישית משלי, הסתייחסת להוריו של ר/ניצב רוזוליו. מעט מאד
אנו מזכירים את הוריו. אבל אני יודעת שלאני, שהיה חברו של אביו של
שאל רוזוליו, היתה זו חוויה ציונית בלתי רגילה. שניהם היו ציונים
בחקופה שלא היה מקובל להיות ציוני. העובדה ששאל הגיע למה שהגיע,
וגם אני הגעתי עד לכנסת, לשני הוריו היתה עליה השפעה ניכרת, בכך
ששניהם היו כאמור חוויה ציונית (שניהם באו מברלין).

לי נראה שאת התקופה של ר/ניצב רוזוליו
במשטרה איפיינן, לטוב ולרע, הדור הראשון לגאולה, הבנים של אותם הרבים
מאד שהגיעו ארצה בשנות החמשים, שחלקם הגיעו לפשע, מסיבות שאפשר היה
לנתח אותן אבל אי-אפשר להשלים אתן. את כל זה הביא לנו דור שלא ידענו
כמותו, של אנשים שחורגים חריגות רציניות מאד מן החוק, מן הסדר ומן
המינהל התקין.

מצד שני, תקופתו של ר/ניצב רוזוליו
במשטרה היתה גם דור ראשון של קצונה חדשה, שגם היא בחלקה הלא-מבוטל
באה מאותם ההמונים שהגיעו לארץ בשנים של העליה ההמונית. שני הדברים
הללו איפיינו את התקופה, לטוב ולרע, ועל כך יזכר בוודאי כושר
המנהיגות והשקט שהראה ר/ניצב רוזוליו במשך כל התקופה הזאת.

לכך מתווסף גם העניין של בטחון-הפנים
שהמשטרה נטלה על עצמה באותה תקופה, למעשה מיום אחד לשני, תפקיד
שהיורה אתגר רציני והביא לתוך המשטרה פורמציה שבאפיינה איננה משטרית
- המשמר האזרחי.

ואם מותר לי, אני רוצה להביע תודה
לר/ניצב רוזוליו על מעשיו ועל שיתוף פעולה הטוב שלו עם ועדת המשנה
ועם ועדת הפנים כולה.

ולניצב תבורי אני רוצה לאחל הצלחה וכל
טוב, ואני רוצה לאחל לו שיעשה קודם כל שני דברים: יקטין את מימדי
הפשע, ויעלה את רמתם של הקצונה ושל השוטרים. ומשאלה שניה: שיצליח לא
רק לקיים את המשמר-האזרחי כפורמציה וולונטרית, אלא ינסה גם להגדיל
את מספר המתנדבים למשמר-האזרחי, ולדאוג לכך שיחמידו. אולי תוך כדי

א. הרליץ:

כך גם ינסה לבדוק אם אפשר להוסיף תפקידים נוספים לשוטדות במשטרה. רק היום סופר לנו במעמד אחר על ההתלבטויות של מפקדי הווסט-פוינט בארה"ב על שאולצו לקחת לקורסים גם קצינות. באותה הזדמנות אמרתי שהם יכולים לבוא אלינו לשפרעם, לקורסים של המשטרה, ולראות שהדבר איננו כל-כך מסובך.

על כל אלה אני רוצה להוסיף איחולים להמשך חיים ציבוריים ופרטיים פוריים לר/ניצב רוזוליו, וברכותינו מלוות את ניצב תבורי בתפקידו החדש, תוך הבטחה של שיחוף פעולה מצדנו, כל זמן שאנחנו בכנסת.

מ. הכהן:

נראה לי שהדבר הראשון שצריך לומר על המפכ"ל היוצא ועל המפכ"ל הנכנס - ששניהם

מבית הלל, חברי משמע.

את ניצב תבורי אני מכיר מן הנגב, ואת ר/ניצב רוזוליו הספקתי להכיר במשטרה, ובתקופותיה הקשות ביותר. והתקופה הקשה ביותר של המשטרה איננה ההתמודדות עם הפשע, אלא ההתמודדות עם האידיאולוגיה, עם החלקים ה"יפים" של מדינת ישראל, עם השביתות וכו'. כשנכנס מר רוזוליו לתפקידו, אמרתי לו: "שובתים ושוטרים תתן לך". עברה עלינו תקופה של שביתות פראיות, שאלמלא משטרה מבית הלל, רחבת אופקים בדרך טיפולה, היינו מביאים את המדינה למצבים בלתי נסבלים.

י. תמיר:

אל תהיה כל-כך בטוח.

ט. הכהן:

כך אני מאמין, שהמשטרה באורך-רוחה הצליחה לשמור על מעמדם של עובדים ועל

המשטרה במדינת ישראל כפי שהיא.

תפקידה הקשה ביותר של המשטרה היה בהתמודדות עם עצמה, כשהיא נדרשה פעם לכאן ופעם לכען לעסוק בתפקיד הפחות-נעים של שימוש בכוח לפיזור הפגנות אלימות ולא-חוקיות, כשגם הוועדה הזאת לא חסיד סייעה לה במילוי תפקידה. והיום, בשעת-רצון של פרידה מהמפכ"ל היוצא, אנחנו חייבים לציין זאת מעל ומעבר לפרידה רשמית: נדמה לי שאישיותו של מר רוזוליו היא שהביאה לכך שהמשטרה נשארה משטרת ישראל, למרות שהיו ימים שהיה נראה שיש כאלה שכמעט מערערים על כך.

ומלה אחת לניצב תבורי. אני קצת מעורב

בחיי הנגב, בתחום ההתיישבות, ואני יודע שאם יש אדם שתדם במישרין למיזוג גלויות ולהשרשתם של רבנות יהודים שהתיישבו בנגב - הרי זה חיים תבורי. אחד הפלאים הגדולים בעיני עד היום הוא איך הצליח האיש הזה בתקופת היותו שם להיכנס לפנימיותם של דברים שבתחום המנטלי והתרבותי לא היה מודע להם קודם. אני בטוח שבהשראת המפכ"ל היוצא והרוח שהביא למשטרה, והמסירות שקבע, ובאישיותו של המפכ"ל החדש - תמשיך משטרת ישראל להיות משטרת ישראל, זאת שאמהות אינן מפחידות בה ילדים אלא זו שילדים אוהבים להתחכך בה ולהצטלם עם אנשיה ולעמוד לצידה.

שר המשטרה ש. הלל:

לא אנצל הזדמנות זו כדי לספר בשבחן של המפכ"ל היוצא, ולא כדי לסכם את תקופת כהונתו, וגם לא כדי לומר למפכ"ל הנכנס מה צפוי לו - פשוט משום שהיו ועוד יהיו לי הזדמנויות לכך. לא אנסה גם לדבר על תפקידיה של המשטרה ועל פעולתה במשך השנים הללו, משום שגם את זה אני עושה לעתים די מזדמנות, גם בוועדה וגם בכנסת.

אני רוצה קודם כל להודות מקרב לב - אני בטוח שבשם כל חברי הנמצאים כאן - ליו"ר הוועדה ולוועדה על היזמה של הפגישה הזאת. בתקופה זו, כשהכל נראה עקור משורש, מסובך ומסוכסך, העובדה

שר המשטרה ש. הלל:

שיכולה קבוצה של אנשי ציבור ממפלגות ומסיעות שונות לשבת שעה לא כל-כך קצרה באוירה של הערכה כללית ושל אחריות ציבורית - לדעתי היא אואזים במדבר של חיינו הציבוריים, עובדה שלא תמיד באה לידי ביטוי בכלי התקשורת היוורעים לציין רק את המעוות והעקום, והיו נותנים ביטוי רק למילה גסה או חריפה אילו נאמרה כאן. ואם הישיבה הזאת ברוח זו אפשרית - נראה לי שזה בגלל שני דברים: האחד - בזכותה של הוועדה והמסורת שנקבעה בה לגבי כמה וכמה תחומים; והשני - משום שאנחנו ככלל, נציגי הציבור בישראל, רואים במשטרת ישראל נכס כללי, ולא מכשיר פרטי קולרי של מפלגה זו או אחרת. כבר אמרתי את הדברים הללו לפני זמן מה באוזניו של יו"ר הוועדה: אין לאף אחד מאתנו מושג לקראת מה אנחנו הולכים. אבל אני חושב שיש דבר אחד שכולנו יכולים לומר, גם מי שחולק על מדיניות הממשלה בתחום זה או אחר: לגבי כל תחום אחר יכול כל אחד לומר בלבו: אילו הייתה ניתנת לי אפשרות - הייתי משנה את מדיניות החוץ, החינוך או הכלכלה. אבל אינני חושב שיש מי שהיה רוצה לשנות את הקו הכללי של המשטרה, הרואה את עצמה כמשרת ומגן של הציבור, מיטב היכולת והמאמצים האנושיים ובמגבלות של האמצעים שניתנים לרשותה, ולא רק אמצעים תקציביים אלא לפעמים גם חוקתיים. את התחום הזה אפשר להשוות לתחום אחר בלבד: הצבא, שגם בו הבטחון הוא הגורם השווה. כל אזרח במדינה שואף שהצבא יגביר חיל ושהמשטרה תגביר את כוחה על-מנת שנוכל לעמוד בהתמודדויות. כל הדברים האחרים לגיטימי שיעמדו בביקורת. לכן ידעה גם המשטרה, במשך כל התקופה הקשה, שכאשר היא נמצאת בכנסת, בוועדת הפנים ובוועדת המשנה - היא מונחית ע"י אנשים הרואים בה לא דבר מקרי של מדיניות זו או אחרת, אלא את אחת העוצמות של החברה הרוצה להגן על עצמה.

אני יודע שלא פעם יש ויכוח על המידה. הדבר אף בא היום לידי ביטוי בדבריהם של ח"כ יוסף תמיד ומנחם הכהן. לא תמיד קל למצוא את אמת-המידה שחצא ידי חובת הכל. אבל אני משוכנע שכך נאה וכף יאה לציבור הרבתי, וכך נאה לציבור שכך רואה את המשטרה ונותן לה גיבוי, גם כשיש לא פעם ויכוחים. ואני רוצה לציין את העזרה צרבה שניתנה ע"י ועדת הפנים למשטרה בפעולותיה, הן בענייני תקציב, הן בשכר השוטרים והן בהעלאת רמתם כתוצאה מכך.

אני רוצה לאחל למפכ"ל הנכנס שבימיו תהיה אותה מידת עירנות ומיוע גם בתחומים האחרים של עבודת המשטרה, בגיבוי הציבורי והחוקתי לפעולתה של המשטרה. והאמינו לי שאלה לא פחות חשובים לעבודת המשטרה מן התקציב, אפילו מאותה מכונית גדולה וחזקה יותר שהזכיר ח"כ אליעזר. ואני מקווה שאותה מידה של שיתוף פעולה תהיה נר לרגליה של ועדת הפנים של הכנסת הזאת והבאה, ובכך נאפשר למשטרה לסלא את שליחותה הציבורית הלא-פשוטה.

הי"ר י. ארידור:

לפי כמות השבחים ששמענו היום יש לי רושם שמדובר לא רק במפכ"ל אחד. ואילו האמת היא שהמפכ"ל היוצא מיקר בתוכו את כל השבחים כולם. והעובדה שאני מצטרף לשבחים הללו יש לה משקל מיוחד. מפני שאני אחד ממותחי הביקורת מספיק לפעם על פעולת המשטרה בנושא זה או אחר, בעיקר בתחום המדיניות, ולפיכך אני מרשה לעצמי להצטרף לשבחים האישיים המופנים אליך היום. כך שאחה צריך לקבל זאת בצורה מיוחדת. אני חושב שהשבחים הללו מגיעים לך. בוודאי מגיע לך הרבה יותר, אדם שמשמש בתפקיד מפכ"ל כמון ועשה הרבה לביעור הפשע ולהתארגנות המשטרה. לא בכל ישיבה יש לי הזדמנות לומר את זה, אבל אין ספק שאתה יכול לעזוב את תפקידך במשטרה מתוך הרגשת סיפוק על השירות שנתת למדינת ישראל, בכל תפקידיך, ובעיקר בתפקידיך האחרון.

אתה יכול גם להיות גאה בכך שהצלחת היום להביא לאחדות-דעים בוועדת הפנים - דבר לא קל, ואינני יודע אם יש עוד אדם שמסוגל לעשות זאת פרט לך. אתה יכול לראות את האחדות הזאת כאחדות כנה ורצינית, העומדת ביחס ישיר לתרומה שאחה תרמת.

היו"ר י. ארידור:

אנחנו נפרדים ממך היום, אבל אנחנו עומדים לפני בחירות, ואינני יודע אם אתה אינך נפרד מאתנו. אבל בתקופת הזמן שעוד נשארה לכולנו לשרת ביחד את המדינה אני מקווה שביחד עם המפכ"ל הנכנס נצליח להביא לקידום פעולתה של המשטרה.

אני אישית מתגאה בכך שאדם שנכנס למשטרה כשטר הגיע להיות המפכ"ל. אני חושב שזהו ציון-לשבח לא רק למפכ"ל הנכנס אלא למשטרה כולה, ואני בטוח שאני מבטא בכך את דעת הוועדה כולה.

באחת ההזדמנויות אמר מר רוזוליו שהרוטציה במשטרה היא בבחינת חיות לגוף. לגבי העקרון של רוטציה אני ממליץ עליה גם בבחירות הבאות. יחד עם זה, אני רוצה להביע צער על פרישתם של קציני משטרה בכירים בעקבות החלפת המפכ"לים. תפקיד מפכ"ל יש אחד אחד, ואנשים שמגיעים לדרגה גבוהה במשטרה צריכים להשלים עם העובדה שרק אחד מהם יכול להיות מפכ"ל, ומיננו של מפכ"ל אינה צריכה להיות סיבה לפרישתם של קצינים אחרים. ויש להצטרף על שקצינים אחרים, שגם הם שירתו בכבוד את המשטרה, מצאו לנכון לעזוב את תפקידם, וחלקם אולי בקשר עם העניין הזה.

בסיכום אני רוצה לאחל לניצב חבורי המסך הפעולה שעשה ר/ניצב רוזוליו בשטח הורדת הפסע. אני מאחל לו את הורדת הפסע ואת העלאת המשכורות. אני חושב שזה תלוי בזה. עכ"פ, בעניין זה תזכה לשיתוף פעולה מלא מצד הוועדה. אם תצליח להעלות את משכורות השוטרים - נגיע גם להורדה ניכרת של הפסע.

בסיום דברי אני רוצה להרים כוסית לחיי ר/ניצב רוזוליו, המפכ"ל היוצא, ולחיי ניצב חבורי, המפכ"ל הנכנס. אולי מותר לי להוסיף שהרמת הכוסית הזאת תהיה גם לחיי השוטר העברי, ששני המפכ"לים, היוצא והנכנס, מייצגים אותו בכבוד.

ח. אבו-רביעה:

אני מצטער על שאיחודתי לישיבה, אבל אני רוצה לברך את השר ואת המפכ"ל היוצא, ולקדם בברכה את המפכ"ל הנכנס, ידידי ניצב חבורי. יש לנו פתגם האומר: שאל את בעל הנסיון ולא את הרופא. אין כמו ניצב חבורי בעל נסיון בכל החומים, ויש לו מלוא האמון בו שימלא את המשימה כפי שצריך.

יחד עם זה, אם כל אחד ואחד מאתנו מצדו לא יסייע בידי המשטרה - המשטרה לא תוכל לעשות הרבה. אני מאחל אפוא הצלחה לניצב חבורי ומברך אותו, ומאחל לניצב רוזוליו המסך עבודה בעתיד. ואני מאחל לכולנו שתימשך מסורת החילופים, כשהחדש מחליף את הקודם לו כשעודנו בחיים ובמצב טוב.

ר/ניצב ש. רוזוליו:

קטונתי מכל התשבחות ששמעתי. אני מקבל את הדברים ששמעתי כאן כפי שהם, ואינני חושד בכנותם, אם כי כשהם מרוכזים כולם יחד יש לי רגישות להם. אני רוצה להתחלק בכל הדברים הללו עם כל אנשי המשטרה. אפשר להיות תיאורטיקן טוב; אבל אם אין מערכת שמוכנה לקלוט את התיאורים ולבצע אותן - הדברים נשארים עקרים. משטרת ישראל היא גוף בעל גדולה רבה, המסוגלת, תוך גמישות ארגונית ונפשית, לעשות דברים של קצוות, ולעשות אותם באותה רצינות ומסירות, לא רק שלא על-מנת לקבל פרס אלא לפעמים על-מנת לקבל הרבה חרפות וגיוופים מכל הצדדים, גם מן הנהנים וגם מן הניזוקים. ואמלא הגדולה הזאת של המשטרה אי-אפשר היה כלל לעשות שום דבר מאותם הדברים שעליהם קיבלתי את השבחים אבל הם מגיעים לכל אלה שעשו את המעשה. ובלו שר המשטרה שעמד לימיני, לשמלאי, מאחורי ומלפני - בהתאם לצורך - כל הרעיונות הללו, מבחינת הגיבוי הציבורי, הפרלמנטרי והקבינטי, קשה מאוד היה לבצע אותם.

ר/ניצב ש. רוזוליו:

כל אדם ומגנונו. אינני מאמין כלל שאפשר להעתיק מגנון פיקוד של אדם אחר. לי היה מגנון שלי, שמצאתם לנחוך להלל ולקלס אותו; תודה רבה לכם על כך, אם כי גם על המגנון הזה היו ויכוחים. חיים תבורי צריך לבדור לו את מגנון הפיקוד שהוא ימצא לנחוך. ברור שיהיו לו אוהדים שיאהבו את המגנון שלו, ויהיה כאלה שלא יאהבו אותו, אבל המגנון יהיה שלו. אני אומר זאת על-מנת שלא ייווצר אצלו רושם - דבר שלא התכוונתם לו - שהוא צריך לנקוט במגנון לא שלו.

יחד עם זה, אני רוצה לבקש משהו. אני מצטרף לכל הדברים שאמר השר על ייחודה של המשטרה, אבל אני מדבר אל הוועדה הזאת כאן ועדת הפנים של הכנסת, בהכרה של רציפות העבודה של הוועדה: אנא, הוציאו את המשטרה מתחום הויכוח הפוליטי, יהיה השר העומד בראש מכל מפלגה שיהיה. הוציאו את המשטרה מתחום הויכוחים הפוליטיים. אתם דורשים מן המשטרה להיות א-פוליטית ולעשות סדר א-פוליטי, ידובר במי שידובר. לכן גם אתם צריכים להוציא את המשטרה מן התחום הפוליטי. אינני נגד ביקורת ואינני נגד הערות כשצריך. אני בהחלט מסכים עם היו"ר שמוחר להעיר הערות. אבל לא כשהגורם לכך הוא ניגוח פוליטי זה או אחר.

אני חושב שכך נהגנו במשך שנים.

י. חמיר:

ר/ניצב ש. רוזוליו:

דבר שני: אני רוצה להסב את תשומת לבכם לעובדה שאתם מכירים אותה: נגד המשטרה יש ביקורת כל הזמן, זהו אחד מאשיות הווייטה. לא אכנס כאן לדיסטציה למה זה כך; משטרה וביקורת ירדו כרוכות לעולם ביחד. אבל כל גוף יש לו מידה מסוימת של ביקורת שהוא יכול לשאת מבלי להיות נסוג. לא ייתכן לעמוד חמיד נגד כולם; בסופו של דבר יש התשה. והיות והדברים הם כך, והוועדה הזאת מבינה ויודעת - ובייחוד ועדת המשנה שיודעת ממש - את כל הפרובלמטיקה, מצאתי לנכון לומר זאת. דיברו כאן על אמצעים. בענין זה היה חלקי שלי קטן, וחלקו של השר גדול יותר, היות ומדובר בסדרי-גדול עצומים. המשטרה מצפה מן הוועדה הזאת, וגם קיבלה ממנה, לא רק איזון בהתבטאות אלא עידוד וגיבוי, גם אם לפעמים משהו לא הלך כל-כך טוב. העדה לחוד, וגיבוי לחוד. אני שמח שכך היו הדברים בתקופתי, ואני מבקש מכם לא רק לתת קרדיט לניצב תבורי, אלא לא לבקש ממנו לבנות לו קרדיט מיד בהתחלה. תנו לו תחילה את הקרדיט, התחילו בקרדיט מהמקום שבו גמרתם אתי, לא מהתחלה.

אני הייתי מפקח עם שני כוכבים במשטרת ישראל. לא פעם אמרתי שאני הייתי המפקח הראשון במשטרה שהיה מפקח לפני שהיה מפקח-כללי. בזה יש לניצב תבורי עדיפות רבה מאד עלי, כי הוא התחיל כשוטר. אינני סבור שצריך שיהיה הרהור כלשהו על כך שזאת הבחירה הטובה ביותר.

אני מסכים גם תיאורטית וגם פרקטית לדברי היו"ר שמפכ"ל יכול להיות רק אחד. והזוכר זוכר, והמבין מבין.

אני מודה לכם מאד, אדוני היו"ר וחברים יקרים, על הגישה הזאת. ולניצב תבורי אני אומר: זאת הפעם היחידה - לפני פגישת הפרידה כשתסיים - שאתה יושב כאן שעתיים ושומע רק שבחים. אבל גם זה טוב.

ניצב ת. תבורי:

ערב כניסתי לתפקיד המפכ"ל אני חש את עצמי כבעל חוב. בראש וראשונה חוב לשר שלי, על שמבין רבים וטובים בחר בי ונתן בי את אמונו, והועיד לי את התפקיד כבוד האחרייות והסמכות של המפכ"ל. הערבויות העומדות לרשותי הם הדברים ששמעתי כאן, אבל בעיקר משטרת ישראל כולה, על שוטריה, קציניה ומפקדיה. הם הערבות שלי להצליח ולשרת את מדינת ישראל.

ניצב ח. תבורי:

אני אראה את עצמי פורע את החוב כאשר
בנוא היום, אם יזמינו אותי, אוכל לשבת כאן ולשמוע אותם דברים יפים
שנאמרו - ובדין נאמרו - לזכותו של המפכ"ל היוצא ר/ניצב רוזוליו.
אראה את אחד המבחנים החשובים של תפקידי ביכולתה של משטרת ישראל -
ולא רק שלי - להביא לכך שמדינת ישראל וחושביה יזדהו עם המשטרה
ויכירו בעבודתה. אם זה יקרה - הורדנו את הפשע, קיימנו את הסדר,
דאגנו לאיכות החיים.

אני יחד עם חברי נשקוד בכל הקדנציה
שאשרת בה על קיום כל החיובי שיש במשטרה. נשתדל כמיטב יכולתנו לקדם
אותה עוד יותר. אין ספק שהעזרה, כפי שהבטחתם אותה - והבטחתם אותה -
היא אשראי שבוודאי יתרום תרומה רצינית מאד לקידומה של משטרת ישראל,
למען בטחונה ורווחתה של מדינת ישראל וחושביה. תודה רבה.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

היו"ר י. ארידור:

(הישיבה נבעלה ב-15.40)